

NRQPUTA NKE NWANYI AHU ANAALU OHUU

Jenesis 24:1-33

IHEQMUMU 12 - Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "O mawo uzø m'naga" (Job 23:10).

Abraham Na Aisak

N'ihi nrubeisi nke Abraham, Chineke ekwewo yarı mkwà na agaesite ná mkpuru ya mee ka mba niile nke ụwa ñurią. Abraham dí otùnarjarø na irianø ugbu a; nwunye ya, bù Sera, anwurupwo; nwa ha nwoke, bù Aisak, dí ihe dí ka iri arø anø. Chineke agozworí Abraham wee nye ya igwè ewù na aturu, igwè ehi, olaçcha na olaedo, ọtụtụ orù ndíkom, ọtụtụ orù ndínyom, ọtụtụ kamel na ọtụtụ inyinyaibu. Aisak bù onye nketa nke ihe ndịa niile. Abraham nwere otù orù nke kwesirị ntukwasjobi n'olu ya, bù okenye nke ụlo ya, bùrụ kwa onye na achikọta ihe niile o nwere onye ekwere na o bù Elieza onye Damaskos.

Otù Ozi Nke Dí Mkpà

Otù ụbочị Abraham kporo orù a bù onye anwaputaworo na onye eziokwu gwa ya ka o lụ otù olụ dí mkpà "O bu alam na umunnam ka i gęjekuru, lutara nwam, bù Aisak, nwunye." Nnenanna bù ndị naaropütara nwa ha onye o gaalụ, díka esi eme ya n'obodo ụfodụ obuná rue taa.

Nke a bù n'ezie olụ siriike nye orù ahụ. Eleghjanya nwaagbogho ahụ agaghị achọ irapụ mmekorịta niile nke èzínaulø, na nke ndị enyi ya, ijéijé a dí ogologo. Ma nna ya ukwu gbasiri ya ume ike si, "JEHOVA, bù Chineke nke elu-igwe ... gęziga mọ-ozi Ya n'iru gi." Abraham türü egwu na o bùrụ na nwa ya nwoke alụo nwanyi nime èzínaulø ndị Kenan, eleghjanya aga eduhie ya ụzọ site n'ifè ezi Chineke օfufè.

Nkewapụ site N'Uwa

Ndị rapuworo ụwa n'azụ wee naeso Jisøs, bù ndị ha na Chineke na Kraist bù otù. Chineke ezipuwó Mmụo Ya n'ụwa ka o jekuru "umunnaYa" chọta otù Nwunye nye Okpara Ya, bù Jisøs Kraist. Ndị ahụ nke gaabụ Nwunye nsø Kraist bù ndị ahụ azoputaworo site ná mmehie ha, ndị edowokwara nsø ndị gakwara n'iru nweta ike nke Mmụo Nsø. Ndị ụwa nwere náání mmekorịta dí ntà n'ebé ezi ụmụ Chineke nō. Ha enweghi mmasị n'otù ụdi ihe; ha adighị aga otù ụdi ebe; ha adighị achọ ịlurita di na nwunye n'etiti ibe ha. Guo 2 Ndi Kɔrint 6:14-18, wee mọta karịa banyere ịnọ iche nke Ndị Kraist site n'ebé mkparịta ojọq niile, na site kwa n'ebé ndị náekweghiekwe nō.

Ijè Amaliteworo

N'etufughị oge ozø Elieza jikere igba okporo gafee uzuzu niile nke ọzara ahụ. Kamel iri nke bu ibu sokwa n'ijé a; ọtụtụ onyinye dí ókéonụ dí kwa nime ụgboijé ahụ. Mgbe akwadosirị ihe dum, Elieza na ndíkom ya biliri jee.

N'akukụ Olulummiri

N'ikpeazu ijé ahụ nke dí ihe ra ka narị maiłi ise bijaruru ná ngwusi. N'ikeogwugwu na akpíri ikponkü, na mgbe anyasi, Kamel iri ahụ gburu ikpere n'ala n'akukụ olulummiri dí n'azụ obodo Nehoa, nke dí nime ala nke Mesopotemia. O bù ezie na anyasi abiawo, ma orù a nke kwesirị ntukwasjobi jikeere ka o lụzue ihe ahụ bù isi ijé ya tupu chi ejie. Olulummiri bù ebe mmadụ pürü ihu ọtụtụ ụmuagbogho ndị náabịa isere mmiri mgbe ihé ka dí n'ubochị.

Mmụo Nsø

Lee otú o si bùrụ iheatu n'ubochị taa -- Chineke Nna, Onye Abraham nochirianya Ya n'akukọ a, ezipuwó Mmụo Nsø Ya ịchọta Nwunye nye Okpara, Jisøs Kraist. Ugbu a mgbe bù anyasi nye ụwa ochie nke a, Mmụo Nsø ahụ naachọ otù Nwunye ahụ anaalụ ọhụ tupu abalị abia. Mgbe náadighị anya Mmụo Nsø ahụ gaakwusi ikpòkù Nwunye Nsø ahụ ibànye nime Oririanyasị nke Olulunwunye nke Nwaatürü ahụ, (Lee Iheomumụ 342, Nke Ndjetiti, Akwukwø 27).

Ekperé Ahụ Na Ọzízà Ya

Ø bù na anyị apughị ihu Elieza ka o naerudata isi ya kpéekpere n'olu pütara ihé si: "JEHOVA, bu Chineke nke Onye-nwem Abraham, ... Le, mu onwem nēguzo n'akukụ isi-iyi miri ... ka o ru kwa, na nwa agbogho ahụ onye m'gäsi, Biko zie ite-gi ka m'ñua; Onye ahu gäsi kwa, Ñua, ọzø kwa, kamel-gi ka m'gëme ka ha ñua: ka o buru nwayi ahu ka I roputaworo nye orù-Gi, bù Aisak; o bu kwa nime nka ka m'gämara na I

meworo onye-nwem ebere.” O chọrọ iheàmà iji mata na Chineke naedu ya nime ochichọ banyere nwanyị nke gaabụ nwunye nwa onyenwe ya.

Tupu O kpesịa ekpere ahụ, otù nwaagbogho maramma nke ukwuu bjara n’olùlùmmiri ahụ náebu ite ya n’ubu ya. Ekwuru na anaebu ite n’ubu na Mesopotemia, ma ó bụ n’isi ka anaebu ya n’obodo ụfodụ. O rịda n’isiiyi ahụ gbajue ite ya. Orù ahụ gbara ọsọ jekwuru ya rịo ya ka ya ñụq mmiri site n’ite ya. Ime ka akpíri ikpónkụ ya kwusị abughị ihe dì ya mkpà ubgu a dika ịmata ma nwaagbogho a ó bụ ọzízà ekpere ya ka ó bụ na o bughị. Ngwangwa o zie ite ya n’aka ya nye ya mmiri ka o ñụq ná nsopụru. O gwaghị ya ka o nye kamel ya mmiri, ma nwaagbogho ahụ kwuru n’onweya na ya gaenye kwa Kamel ya mmiri ka ha ñụq. O malite ise mmiri, wee naeweta ite mmiri n’otù n’otù rue mgbe kamel iri akpíri naakpónkụ ñujuru afọ. Kamel pürü iñü mmiri gaanoruru ya ihe ra ka abalị iri maqbụ abalị irinaise.

“Onye Agoziri agozi nke JEHOVA”

N’ojujuanya na ọñụ, orù ahụ weere mgbe aka ọlaedo na ọlaaka abụo sị “Nwa onye ka i bụ? Biko gosim: Ọ dì ọnodu n’ulo nna-gi ayi gēnwe ino ọnodu abali?” Nwaagbogho ahụ zaghachiri ya ngwangwa na ọnodu dì ebe ya na ndíkom ya na kwa kamel ya niile gaanq ọnodu abali. Mgbe ahụ o mere ngwa laghachi n’ụlọ igwa ndị èzínaulọ ya akukọ ahụ pürü iche nke dì kwa ebube banyere ihe niile nke mere. Nwanne ya nwoke, Leban, otù mgbe ahụ gara n’olùlùmmiri ahụ wee gwa Elieza na ya edoziwo ụlọ ahụ, ma dozie kwa ọnodu n’ihi Kamel ya niile. “Bata” ka o kwuru, “gi onye agoziri agozi nke JEHOVA.”

Ọnodu Nime Obi

Mmụq Nsọ naachọ gi ka O jikere obi gi n’ihi mbịaghachi ọzọ nke Onyenweanyị. O chọrọ ime ka i jikere ịbü otù nime Nwunye Nsọ nke Kraist. Ị naaju ọkpukpòkù ahụ? Ka ọbu, i pürü ikwu, “Bata, n’ihi ginị ka I nēguzo n’ezị? Mu onwem edoziwo ọnodu nime obim nye Gị”?

AJUJU DỊ ICHEICHE

1. Ginị mere Abraham ji chọ ka Aisak lụq nwanyị site n’umunna ya?
2. Onye ka etinyere ya n’aka ichikọta ihe niile Abraham nwere? Ọ bụ onye kwasịntukwasịobi?
3. Ọlee otú orù ahụ si jee ijè gafe ọzara?
4. Ginị bụ ekpere nke orù ahụ kpere?
5. Ọlee otú o si mara na azawo ekpere ya?
6. Kọwa omume Rebeka?
7. Ụdị onye ka Elieza bụ? N’uzo dì aña?
8. Kwue ụfodụ nime ntozuòkè niile nke Nwunye nsọ nke Kraist
9. Ànabatara orù ahụ nkeoma n’èzínaulọ Rebeka? Ginị ka emeere ya?